

دانشگاه شهردی و تحقیق‌های علمی کار

نشریه پژوهشن در نسخوارکنندگان

جلد ششم، شماره دوم، ۱۳۹۷

<http://ejrr.gau.ac.ir>

تعیین حساسیت بزهای سان و آلپاین، مهابادی و بومی سمنان به طول دوره نوری با استفاده از هورمون‌های تیروئیدی

سعیدرضا اصغری^۱، یوسف جعفری آهنگری^۲، زربخت انصاری پیرسرایی^۳، امیر اخلاقی^۴

^۱دانشجوی دکترای و آستاد گروه زنیک، اصلاح و فیزیولوژی دام و طیور، دانشکده علوم دامی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، ^۲دانشیار گروه علوم دامی، دانشکده علوم دامی و شیلات، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ^۳دانشیار گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز

تاریخ دریافت: ۹۷/۳/۲؛ تاریخ پذیرش: ۹۷/۶/۲۲

چکیده

سابقه و هدف: هورمون‌های تیروئیدی بر عملکرد تولید مثلی حیوانات، بخصوص پاسخ به طول دوره نوری، مؤثرند. در گونه‌های مختلف جانوری تغییرات غلظت سرمی این هورمون‌ها در طی سال دیده شده است. با توجه به داده‌های موجود می‌توان با تعیین میزان تغییرات غلظت سرمی این هورمون‌ها میزان حساسیت به فصل را در گونه‌ها و نژادهای دامی پیش‌بینی نمود. این تحقیق با هدف مقایسه میزان حساسیت به فصل بزهای سان و آلپاین با نژادهای بومی (مهابادی و بومی سمنان) استفاده از میزان هورمون‌های تیروئیدی انجام شد.

مواد و روش‌ها: این آزمایش با همکاری بخش خصوصی، در جنوب دامغان، از شهرستان‌های استان سمنان، با مختصات جغرافیایی: 36° شمالی و 54° شرقی، در ارتفاع ۹۵۰ متر از سطح دریا، دارای تابستان گرم و زمستان سرد و خشک انجام شد. ۱۶ بز نر 3 تا 4 ساله از چهار نژاد سان، آلپاین، مهابادی و بومی استان سمنان انتخاب شده و از ابتدای تیرماه هر 15 روز یکبار، نمونه‌گیری از رگ و داج انجام شد. میزان تری‌آیودوتایرونین، تیروکسین سرم به روش الیزا اندازه‌گیری شد. تأثیر نژاد و طول دوره نوری بر غلظت هورمون‌ها، به روش داده‌های تکراری در قالب طرح کاملاً تصادفی آنالیز شد.

یافته‌ها: میزان تری‌آیودوتایرونین و تیروکسین در طی سال تغییرات هدفمند و معنی داری داشتند ($P \leq 0.01$). در هر چهار نژاد میزان تری‌آیودوتایرونین در پاییز و زمستان بالا بود و در اسفند به بالاترین حد خود رسید. الگوی تغییرات این هورمون در چهار نژاد یکسان بود، اما نژاد سان بیشترین تغییرات در تری‌آیودوتایرونین را نشان داد. تفاوت میزان تغییرات بین نژادها در برخی ماه‌ها معنی دار بود، اما در حالت کلی، تفاوت معنی داری در نقاط بیشینه و کمینه میزان تری‌آیودوتایرونین در بین نژادهای سان، آلپاین و مهابادی دیده نشد ($P > 0.01$). این میزان تفاوت تنها در مورد بزهای سمنانی با سایر نژادها معنی دار بود. سطح هورمون در ماه‌های اسفند، فروردین، دی، آبان و آذر، در بزهای بومی سمنان به طور معنی داری کمتر از سایر نژادها بود ($P \leq 0.01$). میزان هورمون تیروکسین نیز تحت تأثیر تغییرات طول دوره نوری قرار گرفت. به طوری که غلظت این هورمون به ترتیب در فضولات زمستان و پاییز بیشترین و در تابستان کمترین بود ($P \leq 0.01$). بین نژادها از لحاظ حساسیت تغییرات غلظت تیروکسین به تغییرات طول دوره نوری تفاوت معنی دار دیده شد ($P \leq 0.01$). در ماه‌های فصل گرما (تیر، مرداد و شهریور)، غلظت تیروکسین در بزهای سمنانی به طور معنی داری بیشتر از بزهای سان و آلپاین بود ($P \leq 0.01$) بزهای سمنانی کمتر تحت تأثیر تغییرات طول دوره نوری بر میزان تیروکسین قرار گرفتند.

*نویسنده مسئول: yjahangari@yahoo.co.uk

نتیجه‌گیری: نتایج این آزمون نشان داد که بزهای نر نژاد آلپاین تحت تأثیر تغییرات طول دوره نوری و شرایط اقلیمی در کوهپایه‌های جنوبی البرز قرار گرفتند. در بین دو توده ژنتیکی بومی، تفاوت معنی‌داری در پاسخ به شرایط اقلیمی و طول دوره‌ی روشنایی دیده نشد. با توجه به این نتایج به نظر می‌رسد نژاد آلپاین گزینه مناسب‌تری برای استفاده در شرایط اقلیمی ایران باشد.

واژه‌های کلیدی: بزهای بومی، سانن، آلپاین، طول دوره‌ی نوری، هورمون‌های تیروئیدی

نداد، اما در فصل تولیدمثل، بالاتر از سایر شرایط بود.
(۲۰)

در یک آزمایش بر روی بزهای داماسکوس، در شروع فصل تولیدمثل بزها در معرض طول دوره‌ی روشنایی قرار گرفتند که متعاقب آن غلظت هورمون T3 کاهش یافت. در بزهای سانن و آلپاین، تغییرات هورمون‌های تیروئیدی در طول‌های دوره‌ی نوری مصنوعی، دو ماه روزکوتاه (۸ ساعت روشنایی: ۱۶ ساعت تاریکی) و دو ماه روزبلند (۱۶ ساعت روشنایی: ۸ ساعت تاریکی) و طبیعی اندازه‌گیری شد. در شرایط دوره‌ی نوری مصنوعی، در حالت روزکوتاه، غلظت تیروکسین، بالاتر از حالت روزبلند بود. غلظت تری‌آیودوتایرونین در حالت روزکوتاه، روند کاهشی و در حالت روزبلند، روند افزایشی داشت (۳۱).

تأثیر تغییرات فصلی بر روی هورمون‌های تیروئیدی دو نژاد بز سوکوتو و ساحل در سه فصل (سرد-خشک، گرم-خشک و بارانی) در شرایط اقلیمی نیجریه بررسی شد، غلظت پلاسمایی تری-آیودوتایرونین و تیروکسین در نژاد سوکوتو به میزان معنی‌داری از نژاد ساحل در فصل گرم-خشک بیشتر بود، درحالی که در فصل سرد-خشک میزان تیروکسین در نژاد سوکوتو از ساحل کمتر بود. در هر دو نژاد در فصل گرم خشک میزان تری‌آیودوتایرونین کمتر از فصل سرد-خشک و بارانی بود، این تغییرات در مورد میزان تیروکسین بر عکس بود، در خصوص نسبت تری‌آیودوتایرونین: تیروکسین در تمام فصل‌ها تفاوتی

مقدمه

هورمون‌های تیروئیدی علاوه بر فعالیت‌های متابولیسمی، بر عملکرد تولیدمثلی حیوانات، بخصوص پاسخ به طول دوره‌ی نوری، نیز مؤثرند (۳ و ۱۰). کاهش غلظت تیروکسین، موجب کاهش رفتارهای جنسی در نر و ماده و احتمالاً کاهش باروری شده است. در آزمایشی، حساسیت هورمون‌های تیروئیدی به فیدیک منفی استرادیول، موجب پایان دادن به فصل تولیدمثلی شد (۲۹). در آزمایش‌های مختلف که بر روی تمامی نژادهای حساس به فصلی گونه‌های دارای تولیدمثل فصلی مانند گوسفند (۳۵)، بز (۱)، شتر (۳۳)، گاو (۲۳) و اسب (۱۷) انجام شده، ترشح هورمون‌های تولیدمثلی، تحت تأثیر فصل قرار گرفته است.

در بزهای نر و ماده بومی منطقه اومبریای ایتالیا، غلظت هورمون‌های تیروئیدی در طی پاییز، زمستان و اوایل بهار روند افزایشی و در تابستان روند کاهشی نشان داد (۶). در بزهای ماده نژاد مرحنیز در پاییز و زمستان، غلظت تیروکسین بالاتر از سایر فصول گزارش شد (۳۶). در بزهای کروئول بزریلی میزان هورمون‌های تیروئیدی در فصل خشک، پایین‌تر بود و فعالیت تولیدمثلی نیز در این فصل کمتر از فصل بارانی است (۲۴). در مصر، غلظت هورمون‌های تیروئیدی سرم بزهای دورگه بلدی * داماسکوس، در تابستان کمتر از پاییز گزارش شد (۱). در بزهای سفید جنوب ترکیه، غلظت هورمون‌های تیروئیدی در شرایط فیزیولوژیک مختلف تفاوت معنی‌داری نشان

طبيعي دامغان و با همکاري بخش خصوصي انجام شد، محل پرورش در جنوب شهر دامغان، با مختصات جغرافيايی: "٤٨°٩'٤٨" شمالی "٥٤°٢٠'٨" شرقی، در ارتفاع ٩٥٠ متر از سطح دریا، دارای آب و هوای خشک کوهپایه‌ای با تابستان‌های گرم و زمستان‌های سرد و خشک قرار داشت. یکی از پدیده‌های جوی مهم استان، بادهای موسمی شدید است که در فصول مختلف سال دیده می‌شود، اما میزان بروز و سرعت آن سه فصل پاییز، زمستان و بهار بیشتر است، طبق آمار ایستگاه سینوپتیک شهرستان دامغان، در طی یک دوره‌ی ده‌ساله (۱۳۹۵-۱۳۸۵) سالانه، به طور میانگین ۹۲/۶ روز دارای شرایط جوی ناپایدار با سرعت باد بالای ۵۰ کیلومتر در ساعت گزارش شده است که سرعت باد در ۲۷ مورد، به بالای ۸۰ کیلومتر در ساعت نیز رسیده است. همین مسئله باعث ایجاد کو ران‌های شدید می‌گردد.

در این تحقیق ۱۶ کل (بز نر) ۳ تا ۴ ساله از چهار نژاد سانن، آپاین، مهابادی و بومی استان سمنان (از هر نژاد، چهار کل) انتخاب شده و از ابتدای تیرماه هر ۱۵ روز یکبار، نمونه‌گیری از رگ و داج انجام شد. نمونه‌های خون به مدت ده دقیقه، ۳۰۰۰ دور در دقیقه سانتریفیوژ شده و سپس تا زمان آزمایش، در دمای ۲۰- درجه سانتی‌گراد نگهداری شدند. در طی دوره آزمایش، جمعاً ۲۴ نمونه از هر کل (بز نر) اخذ شد. میزان هورمون‌های تری‌آیدوتایرونین، تیروکسین به روش الیزا و توسط کیت‌های تجاری شرکت پیشتاز طب (۲۱) اندازه‌گیری شد. در این کیت‌ها از آنتی‌بادی مونوکلونال و آنزیم پروکسیداز متصل به آن استفاده می‌شود. در این روش چاهک‌ها توسط آنتی‌بادی مونوکلونال که علیه هورمون مورد نظر می‌باشد پوشش داده می‌شوند. استانداردها و نمونه با آنتی‌بادی پوشش داده شده در ته چاهک‌ها مجاور شده

بین نژادها دیده نشد اما در میزان تیروکسین در فصل بارانی تفاوت بین نژادها معنی دار بود به‌گونه‌ای که در نژاد ساحل، غلظت تیروکسین بالاتر از نژاد سوکتو بود (۱۱).

در حالت کلی نتایج تمامی آزمایش‌ها در پستانداران نشان می‌دهند که میزان هورمون‌های تیروئیدی با تعییرات فصلی ارتباط معنی‌دار قوی دارند، باینکه در زمینه تأثیر طول دوره‌ی نوری بر سطح هورمون‌های تیروئیدی در مورد نژادهای بزرگ تحقیقات بسیار اندکی اجراشده‌اند اما در حالت کلی می‌توان از این هورمون‌ها به عنوان شاخصی برای میزان حساسیت به فصل در گونه‌های مختلف پستانداران استفاده نمود.

در سال‌های گذشته روند واردات بزهای نر و یا اسپرم دو نژاد سانن و آپاین به کشور آغاز شده و از این دو نژاد به عنوان نژادهای سازگار با اقلیم‌های مختلف ایران نامبرده می‌شود، در صورتی که هیچ تحقیقی در زمینه میزان حساسیت به فصل در این دو نژاد در شرایط اقلیمی مشابه اقلیم‌های ایران انجام نشده است، از طرفی میزان حساسیت به تعییرات طول دوره‌ی نوری در توده‌های ژنتیکی بومی نیز تاکنون ناشناخته مانده است، در این مطالعه، هدف این بود که با استفاده از میزان هورمون‌های تیروئیدی به عنوان شاخصی معتبر میزان حساسیت به فصل این دو نژاد وارداتی و نژادهای بومی مقایسه شود تا با در دست داشتن اطلاعات علمی دقیق، در آینده بتوان نسبت به اخذ تصمیمات مدیریتی در خصوص انجام عملیات بهترادی و ایجاد نژاد کامپوزیت، بادید بهتری عمل نمود.

مواد و روش‌ها

این آزمایش در ایستگاه آموزشی - تحقیقاتی پژوهش گوسفند و بز مرکز آموزش کشاورزی و منابع

اضافه شد و بهوسیله الایزا ریدر با فیلتر ۴۵۰ نانومتر قرائت شد.

طبق استاندارد اعلام شده حداقل مقدار قابل اندازه‌گیری و ضریب تغییرات درون و بین آزمون برای تیروکسین به ترتیب ۴ نانوگرم در میلی لیتر، ۵/۸ و ۷/۷ درصد و برای تری‌آیودوتایرونین به ترتیب، ۰/۱ نانوگرم در میلی لیتر، ۳/۸ درصد و ۸/۸ درصد است. تأثیر نژاد و طول دوره نوری بر غلظت هورمون‌ها، به دلیل تکرار داده‌ها در زمان و اهمیت معنی‌داری احتمالی تغییرات تدریجی پروفیل هورمونی برادرش فتوپریود، با روش آماری اندازه‌های تکراری،^۳ روش ترکیبی^۴ و در قالب طرح کاملاً تصادفی و با مدل آماری ذیل، توسط نرم‌افزار آماری SAS ۹/۴ (۲۰۱۳) آنالیز شد (۳۵).

$$Y_{ijk} = \mu + B_i + T_k + \varepsilon_{(ij)} + BT_{ik} + \varepsilon_{ijk}$$

μ = متغیر وابسته، B_i = میانگین کل، T_k = اثر زمان، $\varepsilon_{(ij)}$ = خطای حاصل از هر تکرار، BT_{ik} = اثر متقابل نژاد و زمان، ε_{ijk} = خطای باقیمانده

نتایج و بحث

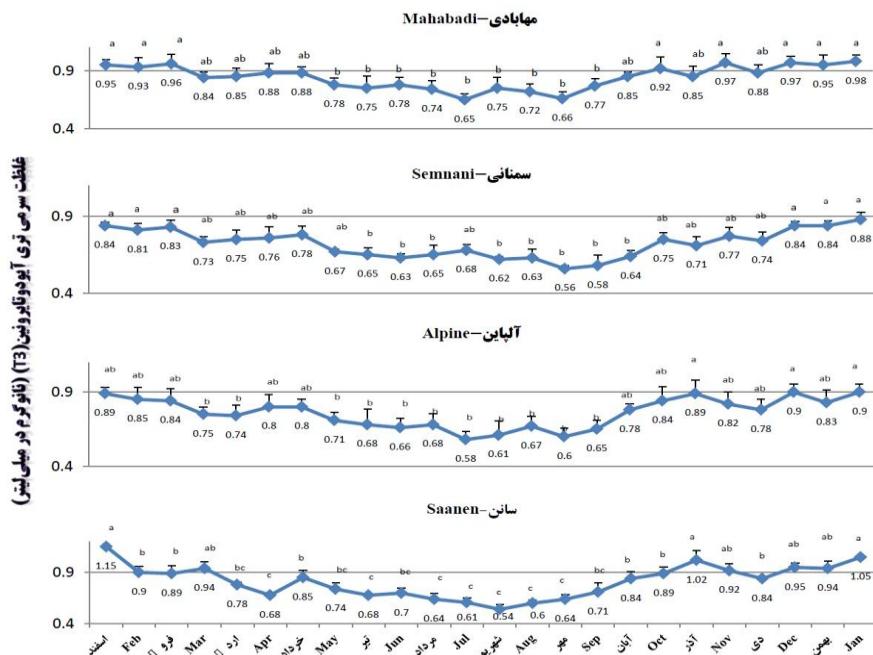
نتایج تأثیر تغییرات طول دوره نوری بر غلظت سرمی هورمون‌های تیروئیدی در شکل‌های ۱ تا ۴ آمده‌اند. در حالت کلی میزان هر دو هورمون تری‌آیودوتایرونین و تیروکسین در هر در طی سال تغییرات هدفمند و معنی‌داری داشتند ($P \leq 0.01$).

و سپس محلول بافر^۱ و در پی آن غلظت تیروکسین کثروگه با آنزیم پروکسیداز^۲ به چاهک‌ها اضافه می‌شوند که این هورمون کثروگه با هورمون موجود در نمونه در اتصال به آنتی‌بادی‌های کوت شده در چاهک‌ها رقابت می‌کند، بنابراین هر چه مقدار هورمون در نمونه بیشتر باشد مقدار هورمون کثروگه کمتری به آنتی‌بادی‌های کوت شده متصل می‌گردد و بالعکس. پس از شستشو، محلول رنگزا که محتوی هیدروژن پراکسید و کروموزن است، به داخل چاهک‌ها ریخته شده و انکوبه می‌گردد. پس از انکوباسیون رنگ آبی پدید آمده به صورت معکوس با غلظت هورمون موجود در نمونه‌ها متناسب است. برای جلوگیری از فعالیت بیش از اندازه و نامناسب آنزیم، محلول متوقف کننده افروده می‌گردد که فعالیت آنزیم را متوقف کرده و رنگ آبی را به زرد تبدیل می‌نماید که بهترین جذب نوری را در طول موج ۴۵۰ نانومتر دارد. تفاوت دو کیت تنها در هورمون کانثروگه با آنتی‌بادی است.

ابتدا معرف‌ها آماده‌سازی شد و دمای تمام معرف‌ها به دمای اتاق رسید و قبل از استفاده، آن‌ها به آرامی تکان داده شد و برای تهیه محلول شستشوی آماده‌ی مصرف، یک حجم از بافر شستشوی غلیظ با ۱۹ حجم آب مقطر رقیق شد. تعداد چاهک‌ها برای استانداردها، کترل و نمونه‌ها، به صورت دو تایی انتخاب و مابقی چاهک‌ها را همراه ماده آبگیر درون کیسه مخصوص قرار داده و درب آن را بسته و ۵۰ میکرو لیتر از استانداردها، کترل و نمونه‌ها که از قبل سرم خون آن‌ها به مقدار دو میلی لیتر آماده شده بود، به داخل هر چاهک منتقل شد. درنهایت مقدار ۱۰۰ میکرو لیتر از کونثروگه‌ی آنزیمی به تمام چاهک‌ها

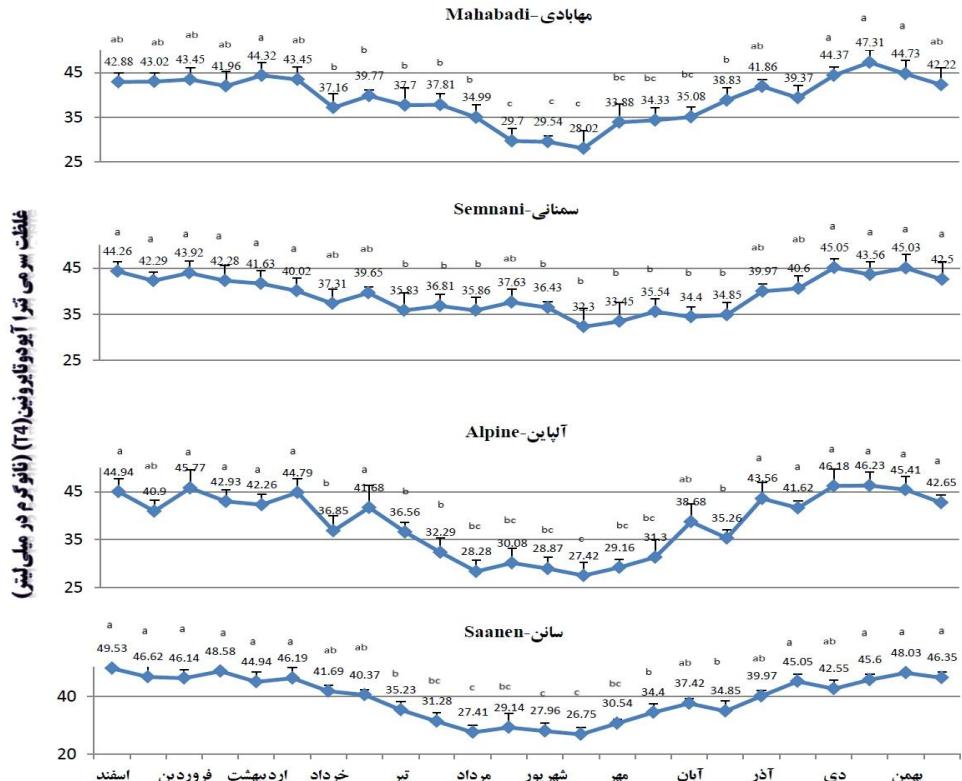
-
3. Repeated Measurement
  4. Mixed Model

1. Assay buffer
2. Horse radish peroxidase

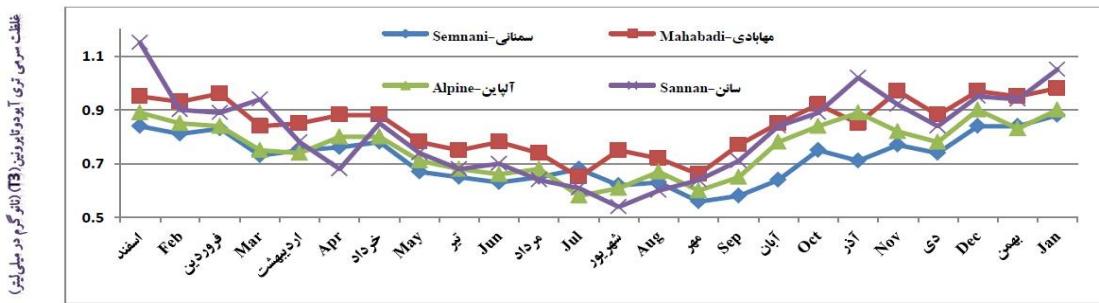
شکل ۱: تأثیر طول دوره نوری بر غلظت سرمی هورمون T_3 (ng ml^{-1}) در طی سال در نژادهای بز سانن، آلبین، مهابادی و سمنانی (حروف نامشایه شسانده‌نهای اختلاف معنی دار در سطح 0.01 است)

Figure 1. Effect of photoperiod on serum concentrations of T_3 (ng ml^{-1}) during the year in Saanen, Alpine, Mahabadi and Semnani goats breeds.
(Alphanumeric characters represent a significant difference of 0.01)

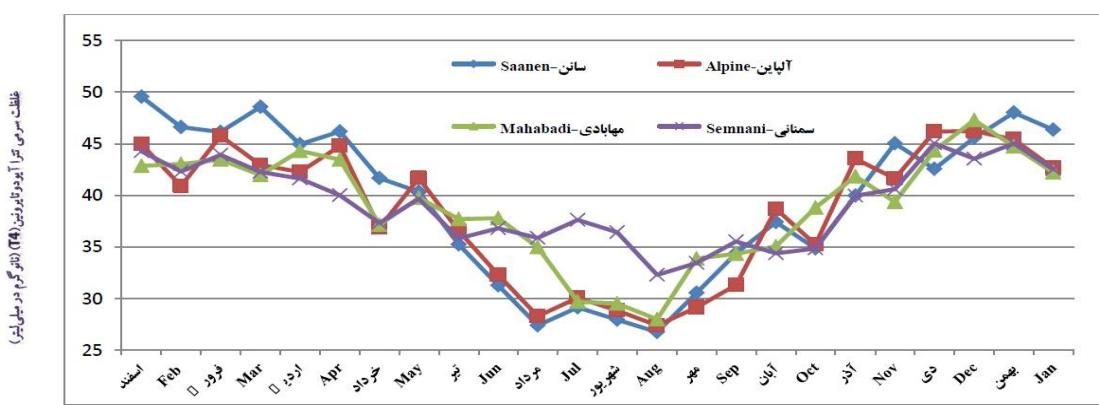
شکل ۲- تأثیر طول دوره نوری بر غلظت سرمی هورمون T_4 (ng ml^{-1}) در طی سال در نژادهای بز سانن، آلبین، مهابادی و سمنانی (حروف نامشایه شسانده‌نهای اختلاف معنی دار در سطح 0.01 است)

Figure 2. Effect of photoperiod on serum concentrations of T_4 (ng ml^{-1}) during the year in Saanen, Alpine, Mahabadi and Semnani goats breeds.
(Alphanumeric characters represent a significant difference of 0.01)

شکل ۳: مقایسه غلظت سرمی هورمون T_3 (ng ml^{-1}) در نژادهای بز وارداتی (سانن و آپاین) و بومی (مهابادی و سمنانی) در طی سال

Figure 3. Comparison of serum concentrations of T_3 (ng ml^{-1}) in imported goat (Saanen, Alpine) and native (Mahabadi and Semnani) breeds during the year

شکل ۴: مقایسه غلظت سرمی هورمون T_4 (ng ml^{-1}) در نژادهای بز وارداتی (سانن و آپاین) و بومی (مهابادی و سمنانی) در طی سال

Figure 4. Comparison of serum concentrations of T_4 (ng ml^{-1}) in imported goat (Saanen, Alpine) and native (Mahabadi and Semnani) breeds during the year

لیتر) و در مرداد تا مهر کمینه خود ($0.15/\text{nano}\text{g}\text{mL}^{-1}$) در میلی لیتر) را نشان داد. بزهای بومی سمنان با اینکه در اثر تغییر طول دوره نوری تغییرات معنی داری در میزان هورمون تری آیودوتایرونین نشان دادند اما کمتر تحت تأثیر طول دوره نوری قرار گرفتند، به طوری که بیشینه آن در بهمن و کمینه آن در مهر به ترتیب $0.088/\text{nano}\text{g}\text{mL}^{-1}$ در میلی لیتر و $0.056/\text{nano}\text{g}\text{mL}^{-1}$ در میلی لیتر دیده شد.

با اینکه الگوی تغییرات تری آیودوتایرونین در چهار نژاد یکسان بود، اما همان گونه که در جدول ۱ دیده می شود، نژاد سانن بیشترین تغییرات در هورمون تری آیودوتایرونین را نشان داد و تغییرات در سه نژاد

در هر چهار نژاد میزان تری آیودوتایرونین در پاییز و زمستان بالابود و در اسفند به بالاترین حد خود رسید. سطح سرمی هورمون در نژاد سانن ($1.15/\text{nano}\text{g}\text{mL}^{-1}$) در میلی لیتر) و در تابستان پایین بود، به طوری که در شهریور به پایین ترین حد خود رسید ($0.54/\text{nano}\text{g}\text{mL}^{-1}$) و این تفاوت غلظت به شدت معنی دار بود ($P \leq 0.01$). سطح تری آیودوتایرونین در نژاد آپاین نیز تری آیودوتایرونین در بهمن و اسفند به بالاترین حد ($0.9/\text{nano}\text{g}\text{mL}^{-1}$) در میلی لیتر) و در مرداد به پایین ترین حد خود ($0.58/\text{nano}\text{g}\text{mL}^{-1}$) در میلی لیتر) رسید. در بز مهابادی نیز سطح این هورمون در بهمن، بیشینه ($0.98/\text{nano}\text{g}\text{mL}^{-1}$) در میلی

نانوگرم در میلی لیتر و در شهریور ۲۶/۷۵ ۲۶ نانوگرم در میلی لیتر بود. در نژاد آلپاین نیز بیشترین میزان هورمون تیروکسین در دی ماه بیشترین (۴۶/۲۳) نانوگرم در میلی لیتر) و در شهریور کمترین میزان (۲۷/۴۲) نانوگرم در میلی لیتر) بود. در بزهای مهابادی نیز بیشترین و کمترین غلظت سرمی تیروکسین، به ترتیب، در ماههای دی (۴۸/۳۱) نانوگرم در میلی لیتر) و شهریور (۲۸/۰۲) نانوگرم در میلی لیتر) دیده شد. در این سه نژاد این تفاوت غلظت کمینه و بیشینه، به شدت معنی دار بود ($P \leq 0.01$). در بزهای سمنانی غلظت هورمون بین ۴۵/۰۵ و ۴۵/۰۰ نانوگرم در میلی لیتر و نانوگرم در میلی لیتر در ماههای بهمن و شهریور متغیر بود.

دیگر کمتر بود. تفاوت این تغییرات در برخی ماهها معنی دار بود، اما در حالت کلی با توجه به جدول، در نقاط بیشینه و کمینه تفاوت معنی داری بین میزان تری‌آیودوتایرونین در بین نژادهای سانن، آلپاین و مهابادی دیده نشد ($P \leq 0.01$). این میزان تفاوت تنها در مورد بزهای بومی استان سمنان با سایر نژادها معنی دار بود. سطح هورمون در ماههای اسفند، فروردین، دی، آبان و آذر، در بزهای بومی سمنان به طور معنی داری کمتر از سایر نژادها بود ($P \leq 0.01$). میزان هورمون تیروکسین نیز به شدت تحت تأثیر تغییرات طول دوره نوری قرار گرفت. به طوری که غلظت این هورمون به ترتیب در فصول زمستان و پاییز بیشترین و در تابستان کمترین بود ($P \leq 0.01$). در بزهای سانن غلظت تیروکسین در اسفند ۴۹/۵۳

جدول ۱: تفاوت تغییرات میانگین غلظت سرمی T3 (ng ml^{-1}) در چهار نژاد (سانن، آلپاین، مهابادی و سمنانی) در طی سالTable 1. Differences in mean serum concentration of T3 (ng ml^{-1}) in four breeds (Saanen, Alpine, Mahabadi and Semnani) during the year

P Value	MSE	سمناني Semnani	مهابادی Mahabadi	آلپاین Alpine	سانن Saanen	Month	ماه
0.006	0.046	0.84 ^b	0.95 ^a	0.89 ^{ab}	1.15 ^a	Feb	اسفند
0.001	0.067	0.81 ^b	0.93 ^a	0.85 ^b	0.90 ^a	Mar	
0.003	0.071	0.83 ^b	0.96 ^a	0.84 ^b	0.89 ^{ab}		فروردین
0.003	0.04	0.73 ^c	0.84 ^b	0.75 ^{bc}	0.94 ^a	Apr	
0.007	0.058	0.75 ^b	0.85 ^a	0.74 ^b	0.78 ^{ab}		اردیبهشت
0.001	0.063	0.76 ^b	0.88 ^a	0.80 ^{ab}	0.68 ^b	May	
0.137	0.059	0.78 ^a	0.88 ^a	0.80 ^a	0.85 ^a		خرداد
0.124	0.047	0.67 ^a	0.78 ^a	0.71 ^a	0.74 ^a	Jun	
0.001	0.050	0.65 ^b	0.75 ^a	0.68 ^{ab}	0.68 ^{ab}		تیر
0.008	0.052	0.63 ^b	0.78 ^a	0.66 ^{ab}	0.70 ^{ab}	Jul	
0.674	0.067	0.65 ^a	0.74 ^a	0.68 ^a	0.64 ^a		مرداد
0.013	0.046	0.68 ^a	0.65 ^a	0.58 ^a	0.61 ^a	Aug	
0.008	0.066	0.62 ^{ab}	0.75 ^a	0.61 ^{ab}	0.54 ^b		شهریور
0.004	0.054	0.63 ^{ab}	0.72 ^a	0.67 ^a	0.60 ^b	Sep	
0.113	0.044	0.56 ^a	0.66 ^a	0.60 ^a	0.64 ^a		مهر
0.005	0.070	0.58 ^b	0.77 ^a	0.65 ^{ab}	0.71 ^a	Oct	
0.009	0.047	0.64 ^b	0.85 ^a	0.78 ^{ab}	0.84 ^a		آبان
0.001	0.076	0.75 ^b	0.92 ^a	0.84 ^{ab}	0.89 ^a	Nov	
0.007	0.084	0.71 ^b	0.85 ^{ab}	0.89 ^a	1.02 ^a		آذر
0.001	0.077	0.77 ^b	0.97 ^a	0.82 ^{ab}	0.92 ^a	Dec	
0.313	0.056	0.74 ^a	0.88 ^a	0.78 ^a	0.84 ^a		دی
0.215	0.044	0.84 ^a	0.97 ^a	0.90 ^a	0.95 ^a	Jan	
0.119	0.069	0.84 ^a	0.95 ^a	0.83 ^a	0.94 ^a		بهمن
0.189	0.044	0.88 ^a	0.98 ^a	0.90 ^a	1.05 ^a	Feb	

حرروف نامشابه در هر ردیف، نشان‌دهنده اختلاف معنی دار در سطح 0.01 است.

Alphanumeric characters represent a significant difference of 0.01

نتایج این آزمایش، نشان داد بالینکه هر چهار نژاد به تغییرات طول دوره نوری حساس بودند، اما میزان حساسیت در بین چهار متفاوت است. بزهای سمنانی هم در غلظت تری‌آیودوتایرونین و هم غلظت تیروکسین تغییرات کمتری نشان دادند که نشان از حساسیت کمتر این توده‌ی ژنتیکی بومی به تغییرات طول دوره نوری بود. تغییرات غلظت تری‌آیودوتایرونین و تیروکسین در هر چهار نژاد، طی ماههای سال، از الگوی یکسانی تعیت کرد.

بین نژادها از لحاظ حساسیت تغییرات غلظت تیروکسین به تغییرات طول دوره نوری تفاوت معنی‌دار دیده شد که در جدول ۲ دیده می‌شود ($P \leq 0.01$). در ماههای فصل گرما (تیر، مرداد و شهریور)، غلظت تیروکسین در بزهای سمنانی به طور معنی‌داری بیشتر از بزهای سانن و آلپین بود ($P \leq 0.01$). درواقع بزهای سمنانی کمتر تحت تأثیر تغییرات طول دوره نوری بر میزان تیروکسین قرار گرفتند.

جدول ۲: تفاوت تغییرات میانگین غلظت سرمی T4 (ng ml^{-1}) در چهار نژاد (سانن، آلپین، مهابادی و سمنانی) در طی سال**Table 2. Differences in mean serum concentration of T4 (ng ml^{-1}) in four breeds (Saanen, Alpine, Mahabadi and Semnnani) during the year**

P Value	MSE	سمنانی Semnnani	مهابادی Mahabadi	آلپین Alpine	سانن Saanen	Month	ماه
0.004	2.22	44.26 ^b	42.88 ^b	44.94 ^b	49.53 ^a	Feb	اسفند
0.002	2.55	42.29 ^{ab}	43.02 ^{ab}	40.90 ^b	46.62 ^a	Mar	
0.324	2.98	43.92 ^a	43.45 ^a	45.77 ^a	46.14 ^a		فروردین
0.001	2.89	42.28 ^b	41.96 ^b	42.93 ^b	48.58 ^a	Apr	
0.256	2.87	41.63 ^a	44.32 ^a	42.26 ^a	44.94 ^a		اردیبهشت
0.001	3.01	40.02 ^b	43.45 ^{ab}	44.79 ^{ab}	46.19 ^a	May	
0.425	2.90	37.31 ^a	37.16 ^a	36.85 ^a	41.69 ^a		خرداد
0.112	2.28	39.65 ^a	39.77 ^a	41.68 ^a	40.37 ^a	Jun	
0.111	3.1	35.83 ^a	37.70 ^a	36.56 ^a	35.23 ^a		
0.003	2.76	36.81 ^a	37.81 ^a	32.29 ^{ab}	31.28 ^b	Jul	تیر
0.009	2.60	35.86 ^a	34.99 ^a	28.28 ^b	27.41 ^b		مرداد
0.006	3.40	37.63 ^a	29.70 ^b	30.08 ^b	29.14 ^b	Aug	
0.008	1.94	36.43 ^a	29.54 ^b	28.87 ^b	27.96 ^b		شهریور
0.003	3.31	32.3 ^a	28.02 ^{ab}	27.42 ^{ab}	26.75 ^b	Sep	
0.152	2.85	33.45 ^a	33.88 ^a	29.16 ^a	30.54 ^a		مهر
0.245	3.07	35.54 ^a	34.33 ^a	31.30 ^a	34.40 ^a	Oct	
0.185	2.47	34.40 ^a	35.08 ^a	38.68 ^a	37.42 ^a		آبان
0.410	2.63	34.85 ^a	38.83 ^a	35.26 ^a	34.85 ^a	Nov	
0.200	2.11	39.97 ^a	41.86 ^a	43.56 ^a	39.97 ^a		آذر
0.741	2.29	40.60 ^{ab}	39.37 ^b	41.62 ^{ab}	45.05 ^a	Dec	
0.175	2.58	45.05 ^a	44.37 ^a	46.18 ^a	42.55 ^a		دی
0.111	2.57	43.56 ^a	47.31 ^a	46.23 ^a	45.60 ^a	Jan	
0.164	2.83	45.03 ^a	44.73 ^a	45.41 ^a	48.03 ^a		بهمن
0.199	2.84	42.50 ^a	42.22 ^a	42.65 ^a	46.35 ^a	Feb	

حروف نامشابه در هر ردیف، نشان‌دهنده اختلاف معنی‌دار در سطح 0.01 است.

Alphanumeric characters represent a significant difference of 0.01

گونه‌ها و نژادها، در میزان حساسیت گیرنده‌های نوری به تغییرات طول دوره روشنایی است. در حالت خلاصه روند به صورت ذیل است:

در حالت کلی روند فیزیولوژیک تأثیر طول دوره نوری بر غلظت هورمون‌های تیروئیدی در حیوانات مختلف به خوبی مشخص شده است و تنها تفاوت بین

در تمام سال، غلظت هورمون‌های متابولیسمی تیروئید در نژادهای وارداتی بیشتر از نژادهای بومی بود که با توجه به نتایج آزمایش‌های گذشته و تأثیر شرایط اقلیمی احتمالاً این تفاوت به علت بالاتر بودن متابولیسم این نژادها به علت کوران باد و شرایط اقلیمی بود (۲۰) شرایط زندگی طبیعی این نژادها، از لحاظ کمینه و بیشینه‌ی دما و بوران باد، بسیار متفاوت از شرایط اقلیمی دامنه جنوبی البرز است (۲۸). دمای محیطی یکی از مهم‌ترین عوامل مهم خارجی کنترل‌کننده فعالیت غده تیروئید است. نتایج سایر آزمایش‌ها بر روی دیگر نژادهای بزرگ این نتایج را تأیید می‌کنند. دمای محیطی و طول دوره نوری با غلظت هورمون‌های تیروئیدی در بز اوامباری در ایتالیا، رابطه عکس داشته است. به طوری که در بهار بالاترین غلظت و در تابستان پایین‌ترین غلظت در این دو هورمون مشاهده شد (۶) که با نتایج آزمون حاضر مطابقت داشته است. علاوه بر این در آزمایش دیگری، شرایط فیزیولوژیکی بزرگ‌های سفید نیز بر غلظت هورمون‌های تیروئیدی مؤثر بود (۳۰).

در آزمایشی دیگر تغییرات میزان هورمون‌های تیروئیدی در نژادهای سانن و آپاین در طی تغییرات طبیعی طول دوره نوری در کشور فرانسه (عرض جغرافیایی ۴۰°) و با شرایط اقلیمی اقیانوسی مقایسه شد که نتایج آن مطالعه، این استنتاج را تأیید می‌کند، زیرا تغییرات میزان هورمون‌های تیروئیدی در این نژادها در شرایط اقلیمی طبیعی کمتر بوده و با اینکه تفاوت‌ها در بین فصول سرد و گرم سال معنی‌دار بود، اما تفاوت کمینه و بیشینه هر دو هورمون کمتر از نتایج آزمایش حاضر بود و بیشترین غلظت هورمون‌ها در اوایل بهار دیده شد و در تابستان به پایین‌ترین حد خود رسید، در این آزمایش، نتایج مربوط به دو نژاد از یکدیگر منفک نشده بود به همین دلیل تفاوت پاسخ این دو نژاد در شرایط اقلیمی متفاوت، مشخص نشد.

ملاتوئین، تولید تیروتروپین را در پارس تیوبرالیس کنترل می‌کند؛ خروجی هورمون محرک تیروئید در طول روزهای طولانی مدت تابستانی، بالا و در روزهای کوتاه زمستانی پایین است (۸). مکانیسم‌های مولکولی این کنترل نیزی، تحت کنترل ملاتوئین شامل یک ساعت شبانه‌روزی موضعی (۹) است. تیروترووف‌های هیپوفیز قدامی دارای حداقل سه تفاوت در مقایسه با همتایان پارس دیستالیس خود هستند: (الف) آن‌ها گیرنده نوع ۱ ملاتوتروپین را بیان می‌کنند؛ (ب) آن‌ها گیرنده‌های هورمون آزادکننده تیروتروپین و یا هورمون‌های تیروئید را بیان نمی‌کنند (۴)، (ج) تحت گلیکوزیلاتیون خاص تولید می‌شوند که مانع از تحریک غده تیروئید می‌شود (۱۳). درنتیجه، این مسیر هورمون محرک تیروئید وابسته به هیپوفیز قدامی از محور اصلی هیپوتالاموس-پیتوتاری-تیروئید کلاسیک جدا می‌شود و نقش مهم موضعی را بازی می‌کند: هورمون محرک تیروئید تولیدشده توسط هیپوفیز قدامی، بر روی گیرنده‌های خود عمل می‌کند تا به طور هم‌زمان در تانی‌سایتها ناحیه میانی-تحتانی هیپوتالاموس، بیان دی‌آیودیناز ۲ را فعال و بیان دی‌آیودیناز ۳ را مهار کند. اگرچه دی‌آیودیناز ۲، تیروکسین غیرفعال را به تری آیودوتایرونین فعال تبدیل می‌کند اما دی‌آیودیناز ۳ هر دو را به متابولیت‌های غیرفعال تخریب می‌کند (۲۵). در تانی‌سایتها، هورمون محرک تیروئید به گیرنده مخصوص متصل شده و باعث افزایش رونویسی دی‌آیودیناز ۲ (۱۸، ۱۲، ۵) می‌شود. مکانیسم‌هایی که از طریق آن هورمون محرک تیروئید بر روی بیان دی‌آیودیناز ۳ تأثیر می‌گذارد، ناشناخته باقی‌مانده است. نتیجه خالص این کنترل متصاد توسط هورمون محرک تیروئید، افزایش طولانی مدت دسترسی به تری‌آیودوتایرونین در میانی-تحتانی هیپوتالاموس در طول روزهای طولانی است (۲۶، ۳۴).

روشنایی دیده نشد. با توجه به این نتایج به نظر می‌رسد نزد آپاین گزینه مناسب‌تری برای استفاده در این شرایط اقلیمی در کشورمان باشد.

منابع

- Al-Khalek, T.M.A. 2002. Comparative Study between Sheep and Goats in their Adaptability under Egyptian Conditions. Ph.D. Thesis. Egyptian Animal Production Research Institute (APRI). 278.
- Barrett, P., and Bolborea, M. 2012. Molecular pathways involved in seasonal body weight and reproductive responses governed by melatonin. Journal of Pineal Research. 52: 376-388.
- Billings, H. J., Viguié, C., Karsch, F.J., Goodman, R.L., Connors, J.M., and Anderson, G.M. 2002. Temporal Requirements of Thyroid Hormones for Seasonal Changes in LH Secretion. Endocrinology. 143: 2618-2625.
- Bockmann, J., Böckers, T.M., Winter, C., Wittkowski, W., Winterhoff, H., Deufel, T., and Kreutz, M. R. 1997. Thyrotropin Expression in Hypophyseal Pars Tuberalis-Specific Cells is 3,5,3'-Triiodothyronine, Thyrotropin-Releasing Hormone, and Pit-1 Independent. Endocrinology. 138: 1019-1028.
- Bolborea, M., Helfer, G., Ebbling, F.J.P., and Barrett, P. 2015. Dual signal transduction pathways activated by TSH receptors in rat primary tanycyte cultures. Journal of Molecular Endocrinology. 54: 241-250.
- Colavita, G.P., Debenedetti, A., Ferri, C., Lisi, B., and Lucaroni, A. 1983. Plasma concentrations of thyroid hormones in the domestic goat. Seasonal variations in relation to age. Bollettino della Societa italiana di biologia sperimentale. 59: 779-785.
- Dardente, H., Hazlerigg, D.G., and Ebbling, F.J.P. 2014. Thyroid Hormone and Seasonal Rhythmicity. Frontiers in Endocrinology. 5: 19-25.
- Dardente, H., Lomet, D., Robert, V., Decourt, C., Beltramo, M., and Pellicer-Rubio, M.T. 2016. Seasonal breeding in

میزان تفاوت بیشینه و کمینه در آزمایش بالا، با تغییرات هورمون‌ها در برهای سمنانی در آزمایش حاضر منطبق بود که نشان از تأثیر شرایط اقلیمی و سازگاری توده‌های بومی با این شرایط داشت (۳۱).

با اینکه در اکثر منابع در بز و سایر گونه‌های اهلی تغییرات معنی‌داری در میزان تیروکسین تری آیودوتایرونین در طول سال دیده شده است (۳۳، ۳۵، ۱۷، ۲۳، ۳۳)، اما در برخی آزمایش‌ها نتایج با تحقیق حاضر همخوانی ندارد، در آزمایشی که در دلتای نیل بر روی برهای دورگه داماسکوس*بلدی انجام شد، میزان تری آیودوتایرونین و تیروکسین در فصل تابستان بیشتر از فصل زمستان بود، اما نسبت این دو هورمون تحت تأثیر فصل قرار نگرفت، تفاوت نتایج مطالعه بالا با آزمون حاضر احتمالاً به علت تغییرات متفاوت شرایط محیطی در محل انعام آزمون (تعییر فصل از بارانی به خشک) بوده است (۱). همچنین در آزمایش دیگری بر روی برهای مرخز در سنتدج انجام شد که در آن غلظت هورمون تری آیودوتایرونین و تیروکسین در پاییز به بالاترین حد خود رسید و در اواخر فصل تولیدمثل (بهار و تابستان) کاهش یافت، البته این تغییرات معنی‌دار نبود، اما بین تغییرات تیروکسین و دما رابطه‌ی معنی‌داری وجود داشت. نتایج این تحقیق صرف‌نظر از معنی‌داری تغییرات، با تحقیق حاضر که در آن غلظت سرمی تری آیودوتایرونین کمتر تحت تأثیر طول دوره نوری قرار گرفت، مطابقت داشت (۳۶).

نتیجه‌گیری کلی

نتایج این آزمون نشان داد که برهای نر نژاد سانن بیش از نژاد آپاین تحت تأثیر تغییرات طول دوره نوری و شرایط اقلیمی در کوهپایه‌های جنوبی البرز قرار گرفتند. در بین دو توده‌ی ژنتیکی بومی، تفاوت معنی‌داری در پاسخ به شرایط اقلیمی و طول دوره‌ی

17. Nagy, P., Guillaume, D., and Daels, P. 2000. Seasonality in mares. *Animal Reproduction Science*. 60: 245-262.
18. Nakao, N., Ono, H., Yamamura, T., Anraku, T., Takagi, T., Higashi, K., Yasuo, S., Katou, Y., Kageyama, S., Uno, Y., Kasukawa, T., Iigo, M., Sharp, P.J., Iwasawa, A., Suzuki, Y., Sugano, S., Niimi, T., Mizutani, M., Namikawa, T., Ebihara, S., Ueda, H. R., and Yoshimura, T. 2008. Thyrotrophin in the pars tuberalis triggers photoperiodic response. *Nature*. 452: 317-324.
19. Pevet, P., and Challet, E. 2011. Melatonin: Both master clock output and internal time-giver in the circadian clocks network. *Journal of Physiology*. 105: 170-182.
20. Polat, H., Dellal, G., Baritci, I., and Pehlivan, E. 2014. Changes of thyroid hormones in different physiological periods in white goats. *Journal of Animal & Plant Sciences*. 24: 445-449.
21. Pourkavous, S.J., Vahdatpour, T., and Salamatdoust-Nobar, R. 2017. Effects of levothyroxine and propyl-thio-uracil intake on thyroid hormones, blood parameters and physical performances of Japanese quails%. *Veterinary Researches & Biological Products*. 30: 76-88. (in Persian, English abstract)
22. Ramadan, T.A., Taha, T.A., Samak, M.A., and Hassan, A. 2009. Effectiveness of exposure to longday followed by melatonin treatment on semen characteristics of Damascus male goats during breeding and non-breeding seasons. *Theriogenology*. 71: 458-468.
23. Rasooli, A., Nouri, M., Khadjeh, G.H., and Rasekh, A. 2004. The Influence of Seasonal Variations on Thyroid Activity and some Biochemical Parameters of Cattle. *Iranian Journal of Veterinary Research*. 5: 9-16.
24. Ribeiro, N.L., Germano Costa, R., Pimenta Filho, E.C., Ribeiro, M.N., and Bozzi, R. 2017. Effects of the dry and the rainy season on endocrine and physiologic profiles of goats in the Brazilian semi-arid region. *Italian Journal of Animal Science*. 17: 1-8.
25. Rodríguez, E.M., Blázquez, J.L., and Guerra, M. 2010. The design of barriers in the hypothalamus allows the median mammals: From basic science to applications and back. *Theriogenology*. 86: 324-332.
9. Dardente, H., Wyse, C.A., Birnie, M.J., Dupré, S.M., Loudon, A.S.I., Lincoln, G.A., and Hazlerigg, D.G. 2010. A Molecular Switch for Photoperiod Responsiveness in Mammals. *Current Biology*. 20: 2193-2198.
10. Decuypere, E., Van As, P., Van der Geyten, S., and Darras, V.M. 2005. Thyroid hormone availability and activity in avian species: A review. *Domestic Animal Endocrinology*. 29: 63-77.
11. Habibu, B., Kawu, M.U., Aluwong, T., and Makun, H.J. 2017. Influence of seasonal changes on physiological variables, haematology and serum thyroid hormones profile in male Red Sokoto and Sahel goats. *Journal of Applied Animal Research*. 45: 508-516.
12. Helfer, G., Ross, A.W., and Morgan, P.J. 2013. Neuromedin U Partly Mimics Thyroid-Stimulating Hormone and Triggers Wnt/β-Catenin Signalling in the Photoperiodic Response of F344 Rats. *Journal of Neuroendocrinology*. 25: 1264-1272.
13. Ikegami, K., Liao, X.-H., Hoshino, Y., Ono, H., Ota, W., Ito, Y., Nishiwaki-Ohkawa, T., Sato, C., Kitajima, K., Iigo, M., Shigeyoshi, Y., Yamada, M., Murata, Y., Refetoff, S., and Yoshimura, T. 2014. Tissue-Specific Posttranslational Modification Allows Functional Targeting of Thyrotropin. *Cell Reports*. 9: 801-809.
14. Karsch, F.J., Bittman, E.L., Foster, D.L., Goodman, R.L., Legan, S.J., and Robinson, J. E. 1984. Neuroendocrine Basis of Seasonal Reproduction A2 - GREEP, ROY O, Proceedings of the 1983 Laurentian Hormone Conference, Boston: Academic Press. 40: 185-232.
15. Kumar, A., Shekhar, S. and Dhole, B. 2014. Thyroid and male reproduction. *Indian Journal of Endocrinology and Metabolism*. 18: 23-31.
16. Mohawk, J.A., Green, C.B., and Takahashi, J.S. 2012. Central and Peripheral Circadian Clocks in Mammals. *Annual Review of Neuroscience*. 35: 445-462.

- environmental and nutritional factors. *Animal.* 1: 997-1008.
31. Todini, L., Delgadillo, J. A., Debenedetti, A. and Chemineau, P. 2006. Plasma total T₃ and T₄ concentrations in bucks as affected by photoperiod. *Small Ruminant Research.* 65: 8-13.
32. Visser, W.E., Friesema, E.C.H., and Visser, T.J. 2011. Minireview: Thyroid Hormone Transporters: The Knowns and the Unknowns. *Molecular Endocrinology.* 25: 1-14.
33. Yagil, R., Etzion, Z. and Ganani, J. 1978. Camel thyroid metabolism: effect of season and dehydration. *J. Appl. Physiol. Respir. Environ. Exerc. Physiol.* 45:4.540-544.
34. Yoshimura, T., Yasuo, S., Watanabe, M., Iigo, M., Yamamura, T., Hirunagi, K., and Ebihara, S. 2003. Light-induced hormone conversion of T₄ to T₃ regulates photoperiodic response of gonads in birds. *Nature.* 426: 178-186.
35. Zamiri, M.J., and Khodaei, H.R. 2005. Seasonal thyroidal activity and reproductive characteristics of Iranian fat-tailed rams. *Animal Reproduction Science.* 88: 245-255.
36. Zarei, M.A., Farshad, A., and Akhondzadeh, S. 2009. Variations in Thyroidal Activity during Estrous Cycle and Natural Breeding Season in Markhoz Goat Breeds. *Pakistan Journal of Biological Sciences.* 12: 5-12.
- eminence and the arcuate nucleus to enjoy private milieus: The former opens to the portal blood and the latter to the cerebrospinal fluid. *Peptides.* 31: 757-776.
26. Ross, A.W., Helper, G., Russell, L., Darras, V.M. and Morgan, P.J. 2011. Thyroid Hormone Signalling Genes Are Regulated by Photoperiod in the Hypothalamus of F344 Rats. *PLoS ONE.* 6: 21351.1-14.
27. Shinomiya, A., Shimmura, T., Nishiwaki-Ohkawa, T., and Yoshimura, T. 2014. Regulation of Seasonal Reproduction by Hypothalamic Activation of Thyroid Hormone. *Frontiers in Endocrinology.* 5: 12-19.
28. Silanikove, N., and Kolumn, N. 2015. Impact of climate change on the dairy industry in temperate zones: Predictions on the overall negative impact and on the positive role of dairy goats in adaptation to earth warming. *Small Ruminant Research.* 123: 27-34.
29. Spratt, D. I., Bigos, S. T., Beitins, I., Cox, P., Longcope, C., and Orav, J. 1992. Both hyper- and hypogonadotropic hypogonadism occur transiently in acute illness: bio- and immunoactive gonadotropins. *The Journal of Clinical Endocrinology & Metabolism.* 75: 6.1562-1570.
30. Todini, L. 2007. Thyroid hormones in small ruminants: effects of endogenous,

Determination of susceptibility of Saanen, Alpine, Mahabadi and Semnan native goats to photoperiod using thyroid hormones

S.R. Asghari¹, *Y. Jafari Ahangari², Z. Ansari Pirsaraei³ and A. Akhlaghi⁴

¹Ph.D. student and ²Professor, Dept. of Genetics, Animal Breeding and Physiology, Faculty of Animal Science, Gorgan University of Agricultural Sciences and Natural Resource, ³Associate Prof., Dept. of Animal Science, Faculty of Animal Science and Fisheries, Sari University of Agricultural Sciences and Natural Resources

⁴Associate Prof., Dept. of Animal Science, Faculty of Agriculture, Shiraz University

Received: 23/05/2018; Accepted: 13/09/2018

Abstract

Background and objectives: Thyroid hormones are effective on reproductive performance of animals, especially in response to photoperiod. In different animal species, changes in serum concentrations of these hormones have been observed throughout the year. According to available data, by determining the serum level changes of these hormones, the sensitivity of the livestock species and breeds to photoperiod was predicted. The aim of this study was to compare the sensitivity of imported breeds (Saanen and Alpine) and indigenous goats (Mahabadi and native Semnan) to photoperiod change in the year, using thyroid hormones.

Materials and methods: This experiment conducted in the south of Damghan (Semnan province: 36 ° North and 54 ° East), at a height of 950 m above sea level, that has a warm summer and cold and dry winter. Sixteen male goats of 3 to 4 years old were selected from four Saanen, Alpine, Mahabadi and native goats of Semnan province. From the beginning of March, every 15 days, sampling was done from jugular vein. Serum T₃, T₄ was measured by ELISA method. The effect of breed and photoperiod on hormonal concentrations was analyzed by repeated measures method in a completely randomized design.

Results: T₃ and T₄ levels changed during each year ($P<0.01$). In all four breeds, T₃ was high in autumn and winter and peaked in March. The T₃ variation pattern was the same in four breeds, but the Saanen breed showed the most variation in T₃. Differences in inter-species variation in some months were significant ($P<0.01$), but in general, there was no significant difference in the maximum and minimum points of T₃ between Saanen, Alpine and Mahabadi breeds. This difference was only significant for Semnan goats with other breeds ($p<0.01$). Hormone level was significantly lower in Semnan native goats than in other breeds in March, April, November and December ($P<0.01$). The level of T₄ has also been influenced by variations in the photoperiod. Concentration of this hormone was highest in winter and autumn and in summer it was the lowest ($P<0.01$). There was a significant difference between breeds in terms of sensitivity of changes in T₄ concentration to changes in photoperiod ($P<0.01$). In the months of the heat season (July, August and September); the concentration of T₄ in Semnan goats was significantly higher than Saanen and Alpine goats ($P<0.01$). Semnan goats were less influenced in the amount of thyroxin during photoperiodic changes.

Conclusion: The results of this test showed that male Saanen goats more than Alpines were affected by changes in photoperiodic changes and climatic conditions in the southern foothills of Alborz mountain. There was no significant difference between two indigenous genetic populations in response to climatic conditions and photoperiodic changes. According to these results, it seems that the Alpine breed is a more appropriate option for use in these climatic conditions in Iran.

Keywords: Saanen, Alpine, Local goat breeds, Photoperiod, Thyroid hormones

---

*Corresponding author; yjahangari@yahoo.co.uk

